

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci konania o dedičstve po poručiťovi J. S., naposledy bývajúcim v Z., zomrelom X., vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 22 D 1407/2009, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti osvedčeniu o dedičstve z 19. novembra 2009 sp. zn. 22 D 1407/2009, D., vydaného notárom JUDr. M. C. ako súdnym komisárom, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky osvedčenie o dedičstve vydané notárom JUDr. M. C. ako súdnym komisárom 19. novembra 2009 sp. zn. Dnot X., 22 D 1407/2009 v časti IV **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súdu Nitra na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nitra uznesením z 31. augusta 2009 poveril notára JUDr. M. C. ako súdneho komisára na prejednanie dedičstva po poručiťovi J. S., ktorý zomrel X..

Notár JUDr. M. C. vydal osvedčenie o dedičstve z 19. novembra 2009 sp. zn. Dnot X., 22 D 1407/2009, ktorým pojal do aktív dedičstva nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území B., zapísané na listoch vlastníctva (ďalej len „LV“) Správy katastra T., a to na 1/ LV č. X. ako parcela registra „X.“, parcelné číslo X., orná pôda o výmere X. m² pod X. v podiele X.-iny, pod X. v podiele X.-iny, spolu v podiele X.-in a na 2/ LV č. X. ako parcela registra „X.“, parcelné číslo X., orná pôda o výmere X. m² pod X. v podiele X.iny. Zároveň v IV. časti rozhodnutia osvedčil, že dedičia O. S. a Ing. D. S. uzatvorili dohodu o vypořiadaní dedičstva, podľa ktorej 1/ nehnuteľnosť nachádzajúcu sa v katastrálnom území B., zapísanú na LV č. X. ako parcela

registra „X.“, parcelné číslo X., orná pôda o výmere X. m² v podiele X.-iny a X.-iny spolu X.-in nadobúda O. S. a Ing. D. S., každý v podiele X.-in vzhľadom k celku a 2/ nehnuteľnosť nachádzajúca sa v katastrálnom území B., zapísaná na LV č. X. ako parcela registra „X.“, parcelné číslo X., orná pôda o výmere X. m² v podiele X.iny nadobúda O. S. a Ing. D. S., každý v podiele X.-iny vzhľadom k celku. Osvedčenie nadobudlo právoplatnosť 5. decembra 2009.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadnym dovolaním podaným podľa § 243e ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) v spojení s § 35 ods. 1 písm. f) a § 35 ods. 2 písm. g) O.s.p. napadol uvedené rozhodnutie v IV. časti, ktorým notár osvedčil dohodu dedičov O. S. a Ing. D. S. ohľadne vyššie uvedených nehnuteľností z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia (§ 243f ods. 1 písm. c) O.s.p.). Uviedol, že týmto rozhodnutím došlo k porušeniu zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 180/1995 Z.z.“), podľa ktorého v záujme zamedzenia drobenia poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov nachádzajúcich sa mimo zastavaného územia obce, možno pri prechode alebo prevode vlastníctva k nim postupovať len podľa tohto zákona, podľa ktorého § 23 ods. 1, nemôže na základe rozhodnutia o dedičstve vzniknúť rozdelením pozemkov uvedených v § 21 ods. 1 pozemok menší ako 2000 m², ak ide o poľnohospodársky pozemok. Zdôraznil, že účelom zákona č. 180/1995 Z.z. je zamedziť tzv. drobeniu pozemkov, pričom pod nedovoleným drobením v zmysle § 24 ods. 1 tohto zákona sa rozumie nielen vytvorenie spoluvlastníckeho podielu pri poľnohospodárskom pozemku s výmerou menšou ako 2000 m², ale i ďalšie drobenie spoluvlastníckeho podielu nedosahujúceho ani túto minimálnu výmeru. Poukázal, že z predložených listinných dôkazov – LV č. X. a LV č. X. bolo v priebehu dedičského konania nepochybne preukázané, že predmetom dedenia boli spoluvlastnícke podiely na poľnohospodárskych pozemkoch nachádzajúcich sa mimo zastavaného územia obce (v extraviláne), ktorých výška vzhľadom na výmeru pozemkov znemožňovala ich rozdelenie na základe dedenia. Skutočnosť, že predmetné nehnuteľnosti sa nachádzajú mimo zastavaného územia obce bola Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky preverená podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) ako aj na základe žiadosti o súčinnosť, v rámci ktorej obec B. listom z 24. mája 2010 č. X. potvrdila, že príslušné nehnuteľnosti sa v zastavanom území tejto obce z hľadiska určenia hraníc zastavaného územia

obce nenachádzajú. Na základe uvedeného mal generálny prokurátor za to, že notár vydaním osvedčenia o dedičstve v jeho napadnutej časti porušil zákon a teda, že sú splnené podmienky na podanie mimoriadneho dovolania. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Nitra na nové konanie.

Dedičia vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu navrhli, aby spoluvlastnícke podiely k poľnohospodárskym pozemkom nachádzajúcim sa v katastrálnom území B., ktoré sú predmetom dedenia a sú zapísané na LV č. X. a na LV č. X. pripadli do vlastníctva O. S..

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) podľa § 243e ods. 4 O.s.p. v spojení s § 35 ods. 1 písm. f) a § 35 ods. 2 písm. g) O.s.p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal predovšetkým, či generálny prokurátor bol oprávnený na podanie tohto opravného prostriedku.

Podľa § 243e ods. 4 O.s.p., bez podnetu je generálny prokurátor oprávnený podať mimoriadne dovolanie v prípadoch uvedených v § 35 ods. 1 a 2, a to aj vtedy, ak prokurátor do začatého konania nevstúpil.

Podľa § 35 ods. 1 písm. f) O.s.p. v znení účinnom k 31. decembru 2009, prokurátor môže podať návrh na začatie konania, ak ide o vyslovenie neplatnosti prevodu alebo prechodu vlastníctva alebo o určenie vlastníctva a pri prevode alebo prechode vlastníctva boli porušené ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu.

Podľa § 35 ods. 2 písm. g) O.s.p., prokurátor môže vstúpiť do začatého konania vo veciach určenia neplatnosti prevodu alebo prechodu vlastníctva alebo o určenie vlastníctva.

Z citovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku je zrejmé, že generálny prokurátor bol procesne oprávnený na podanie mimoriadneho dovolania, preto Najvyšší súd

Slovenskej republiky preskúmal napadnuté rozhodnutie a dospel pritom k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z., v záujme zamedzenia drobenia poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov nachádzajúcich sa mimo zastavaného územia obce možno pri prechode alebo prevode vlastníctva k nim postupovať len podľa tohto zákona.

Podľa § 23 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z., ak tento zákon neustanovuje inak, nemôže na základe právneho úkonu alebo rozhodnutia súdu o vyporiadaní spoluvlastníctva alebo rozhodnutia o dedičstve vzniknúť rozdelením jestvujúcich pozemkov uvedených v § 21 ods. 1 pozemok menší ako 2000 m², ak ide o poľnohospodársky pozemok, alebo pozemok menší ako 5000 m², ak ide o lesný pozemok.

Podľa § 23 ods. 2 zákona č. 180/1995 Z.z., ak sa dedičia nevyporiadajú o dedičstve pozemkov uvedených v § 21 ods. 1 v súlade s podmienkami uvedenými v odseku 1, alebo ak v dôsledku týchto podmienok súd nemôže potvrdiť nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov, súd rozhodne, že pozemky nadobúdajú dedičia, u ktorých sú najlepšie predpoklady na ich obhospodarovanie. Súd rozhodne aj o povinnosti nadobúdateľa pozemku vyporiadať sa s ostatnými dedičmi.

Podľa § 24 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z., ak majú na základe právneho úkonu alebo rozhodnutia súdu o vyporiadaní spoluvlastníctva alebo rozhodnutia o dedičstve vzniknúť k jestvujúcim pozemkom uvedeným v § 21 ods. 1 spoluvlastnícke podiely, platia podmienky uvedené v § 22 a § 23.

Na základe poverenia súdu je notár ako súdny komisár oprávnený viesť samostatne konanie o dedičstve smerujúce k vydaniu osvedčenia o dedičstve alebo k predloženiu veci súdu na vydanie uznesenia podľa § 175zd (§ 38 ods. 1 veta prvá O.s.p.). Notár v konaní podľa odseku 1 je oprávnený vydať rozhodnutia okrem rozhodnutí uvedených v osobitnom predpise

(§ 38 ods. 2 veta prvá O.s.p.). Úkony notára podľa odseku 1 sa považujú za úkony súdu (§ 38 ods. 5 O.s.p.).

Podľa § 175zca ods. 1 písm. c) O.s.p., notár poverený súdom (§ 38 ods. 1) vydá so súhlasom účastníkov osvedčenie o dedičstve, ak dedičia sa vypořádali medzi sebou dohodou. Pri vydávaní osvedčenia o dedičstve sa postupuje primerane podľa § 175b až 175q (§ 175zca ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 175zd ods. 1 prvej vety O.s.p., ak sa prejednanie dedičstva neskončilo vydaním osvedčenia o dedičstve, notár pripraví všetky potrebné podklady na vydanie uznesenia súdu a návrh na uznesenie súdu a vyúčtuje svoju odmenu a hotové výdavky.

Podľa § 482 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak dohoda neodporuje zákonu alebo dobrým mravom, súd ju schváli.

V posudzovanej veci sa prejednanie dedičstva skončilo vydaním osvedčenia o dedičstve, ktoré je súdnym rozhodnutím (§ 38 ods. 5 O.s.p.) a ktoré nadobudlo právoplatnosť. Notár týmto rozhodnutím osvedčil nadobudnutie spoluvlastníckych podielov k špecifikovaným nehnuteľnostiam, hoci z obsahu spisu (LV č. X. a LV č. X.) bolo zrejmé, že ide o poľnohospodárske pozemky umiestnené mimo zastavaného územia obce v zmysle § 21 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z. a bola zrejmá aj ich výmera i podiely, ktoré boli predmetom dedenia. Podľa § 23 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z. nemôže na základe rozhodnutia o dedičstve vzniknúť rozdelením pozemkov uvedených v § 21 ods. 1 zákona pozemok menší ako 2000 m², ak ide o poľnohospodársky pozemok z dôvodu, aby sa zamedzilo tzv. drobeniu pozemkov. Pod nedovoleným drobením pozemkov v zmysle § 24 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z. sa rozumie aj vytvorenie spoluvlastníckeho podielu ako i ďalšie drobenie spoluvlastníckeho podielu, ak by týmto drobením vznikla výmera pripadajúca na vzniknutý spoluvlastnícky podiel menšia ako 2000 m² poľnohospodárskeho pozemku nachádzajúceho sa mimo zastavaného územia obce. Osvedčením dohody dedičov o vypořádání dedičstva tak v preskúmanom prípade došlo k nedovolenému drobeniu pozemkov, čím boli porušené ustanovenia zákona č. 180/1995 Z.z.

Vzhľadom na to, že v danom prípade sa jednalo o prevod spoluvlastníckych podielov k poľnohospodárskym pozemkom, pri ktorom bolo potrebné postupovať podľa zákona č. 180/1995 Z.z., bolo povinnosťou vo veci konajúceho notára vyzvať dedičov k uzatvoreniu dohody tak, aby sa zamedzilo drobeniu pozemkov. V prípade, že by k takejto dohode nedošlo, osvedčenie o dedičstve nebolo možné vydať a notár bol povinný vec predložiť súdu.

Na základe uvedeného tak generálny prokurátor opodstatnene namietal, že osvedčenie o dedičstve bolo v jeho napadnutej časti vydané v rozpore so zákonom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky osvedčenie o dedičstve v jeho IV. časti preto zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie Okresnému súdu Nitra (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 2 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2011

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

